

2017-01-17

TJÄNSTESKRIVELSE
UBN 2017/35

Utbildningsnämnden

Personal och barn i förskolan oktober 2016

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden beslutar att ge utbildningsdirektören i uppdrag att följa upp de anordnare som har en hög andel personal utan utbildning för arbete med barn.
2. Utbildningsnämnden beslutar att ge utbildningsdirektören i uppdrag att följa upp de enheter som har under 20 procents andel förskollärare under hösten 2016.
3. Utbildningsnämnden beslutar att ge utbildningsdirektören i uppdrag att utreda vad som är en önskvärd andel förskollärare och vilka åtgärder som bör vidtas för att nå det målet. Dessutom undersöka hur huvudmännen säkerställer en god utbildningskvalitet hos alla personalgrupper som arbetar i förskolan.
4. Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Utbildningsenheten konstaterar att andelen förskollärare i Nackas skolor fortfarande är låg. Av pedagogerna är det 33 procent som har förskolläraryt utbildning. Förskolorna vidtar åtgärder för att öka andelen personal med förskolläraryt utbildning. Trots det märks ingen förbättring. Det finns dock flera enheter där barnskötare vidareutbildar sig till förskollärare. Detta borde ge resultat inom några år.

Antal barn per årsarbetare är ganska konstant över åren med 5,3 barn per årsarbetare.

Ärendet

I ärendet redovisas statistik om personaltäthet och utbildningsnivå på förskolorna i Nacka och Nacka totalt. Uppgifterna avser den 15 oktober 2016 och baseras på de uppgifter som förskolorna redovisat till utbildningsenheten. Vidare redovisas Skolverkets statistik för att möjliggöra en jämförelse med riket och jämförbara kommuner.

Barn och personal i Nackas förskolor

Nedan lämnas en redovisning av antalet barn, förskolor och utbildningsnivå på personalen i förskolan per den 15 oktober 2016.

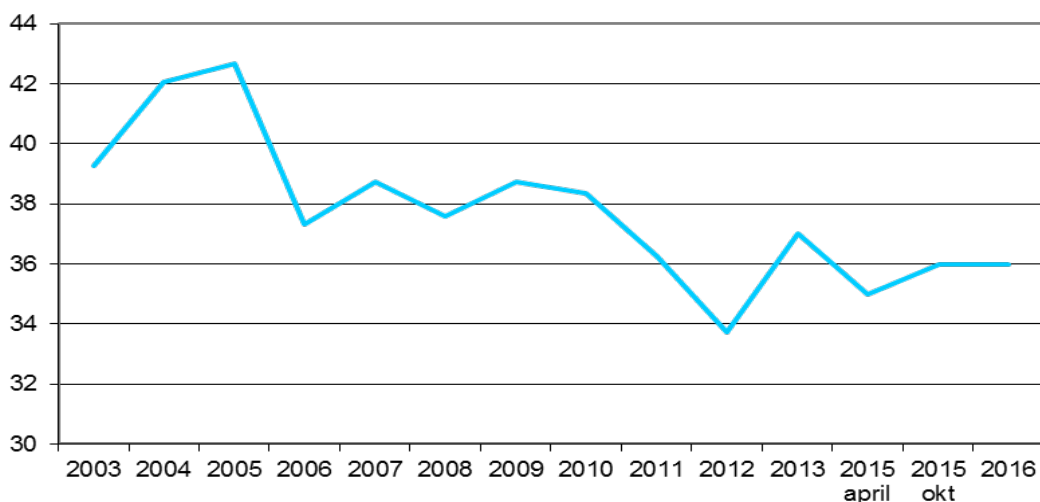
		År	Antal förskolor	Antal barn i förskola	Antal personal i barngrupp (årsarbetare)	Antal barn per årsarbetare	Andel (%) personal (årsarbetare)	
							med pedagogisk högskoleutbildning	med förskolläraryt utbildning
Nacka	totalt	2011	107	5 858	1 140	5,1	36	29
Nacka	totalt	2012	108	5 955	1 126	5,3	34	33
Nacka	totalt	2013	106	5 895	1 194	5,2	37	33
Nacka	totalt	april 2015*	106	6 150	1 160	5,3	35	32
		okt 2015	105	6 013	1 126	5,3	36	33
Nacka	totalt	okt 2016	102	5 930	1 115	5,3	36	33
	kommunala		39	2 888	542	5,3	37	34
	fristående		63	3 042	573	5,3	34	32

* svar om barn och personal saknas från två förskolor

Tabellen ovan visar en samlad bild över barn och personal i Nackas förskolor sedan år 2011 och fram till den senaste mätningen i oktober 2016. Antalet förskolor är något färre än för ett år sedan vilket beror på nedläggning av några enheter och att inte specialförskolan Solfjädern är medräknad. Antalet barn är något färre jämfört med 2015.

Antalet barn per årsarbetare i barngrupp är vid senaste mätningen 5,3 och har så varit tre av de fem år som redovisas. Personaltätheten har varierat mellan 5,1 - 5,3 under åren 2011-2016. Genomsnittet för riket 2015 var 5,2 och i den grupp med jämförbara kommuner där Nacka ingår var värdet 5,5.

Figur 1 Andel % personal med pedagogisk högskoleutbildning i förskolan i Nacka

Andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning är 36 procent i Nacka. Det är samma nivå som föregående år. I ett längre perspektiv har andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning sjunkit från 2005. Då var andelen 43 procent. De kommunala förskolorna har i genomsnitt 37 procent högskoleutbildad personal och de fristående har 34 procent. Det är samma fördelning som 2015.

Andelen personal med förskolläraryr utbildning i Nackas förskolor var 33 procent vilket inte är någon förändring jämfört med föregående år. Andelen är något lägre i de fristående förskolorna 32 procent jämfört med de kommunala 34 procent.

Förskolorna har även uppgett hur många anställda som inte har någon utbildning för arbete med barn. I genomsnitt var det 13 procent av årsarbetarna som inte hade någon utbildning för arbete med barn. I de kommunala förskolorna var andelen 11 procent och i de fristående var andelen 17 procent.

En av utbildningsnämndens resultatindikatorer för 2017 är att andelen förskolor med minst 20 procent förskollärare ska vara 90 procent. Resultatet för 2016 är 88 procent vilket i absoluta tal innebär att 90 av 102 förskolor har minst 20 procent förskollärare och att 12 förskolor har en lägre andel än 20 procent förskollärare.

Spridningen mellan förskolorna

Andelen förskolläraryr utbildad personal varierar mellan enheterna i kommunen men det är ingen förskola som har inte har någon förskollärare och det är två färre som har mindre än 20 procent jämfört med 2015. Drygt var femte förskola har 45 procent förskollärare eller mer.

Tabell 2 Antal förskolor

Andel förskollärare:	Antal förskolor				
	2012	2013	2015 (april)	2015 (okt)	2016
0%	7	3	0	1	0
1-19%	25	10	15	14	12
20-29%	22	28	36	27	31
30-44%	31	41	31	42	37
≤ 45%	23	24	22	21	22

Förskolornas åtgärder för att höja andelen förskollärare

Vid inlämningen av uppgifterna kring barn och personal i förskolan fick förskolorna möjlighet att berätta vad de gör för att höja andelen förskollärare. De 12 förskolor som hade mindre än 20 procent förskollärare vidtar främst följande åtgärder för att höja andelen förskollärare.

- Vidareutbildning till förskollärare av befintlig personal.
- Vid rekrytering söks förskollärare.

Vid några av förskolorna finns utöver förskollärare Montessoriutbildad personal. De förskolor som hade under 20 procent förskollärare har kontaktats av utbildningsenheten.

Utbildningsenhetens kommentarer

Med ett genomsnitt på 33 procent förskollärare i kommunens förskolor 2016 nåddes inte utbildningsnämndens mål på 45 procent. Målet för 2017 är att andelen förskolor med minst 20 procent förskollärare ska vara 90 procent. Resultatet för 2016 är 88 procent vilket innebär i absoluta tal att 90 av 102 förskolor har minst 20 procent förskollärare. Med de åtgärder som förskolorna redovisar för att höja förskollärartätheten bör det finnas möjligheter att målet kommer att nås. Det är då framför allt vidareutbildning av barnskötare till förskollärare som ger effekt. Utbildningsenheten kommer att följa upp dessa enheter under hösten 2017.

Under hösten har samtal genomförts med samtliga förskolechefer/rektorer som en del av kvalitetsuppföljningen för 2016. Vid dessa samtal var förskollärartätheten på enheterna en viktig fråga. Det framkom att majoriteten arbetar för att förskollärartätheten ska öka men att den stora svårigheten är bristen på förskollärare. Förskollärartätheten är också en stående fråga vid den tillsyn/insyn som utbildningsenheten gör i kommunens förskolor.

Utbildningsnämnden gav utbildningsenheten i uppdrag att med hjälp av externt stöd komma fram till fler sätt att som är verkningsfulla för att öka andelen förskollärare. Per Ledin, extern utredare, har som ett första steg undersökt vilka konkreta orsaker som finns till den upplevt låga andelen förskollärare i Nacka kommun. Utredningen pekar på att den dynamiska arbetsmarknaden kan vara ett skäl till varför andelen förskollärare anses låg i Nacka och i Stockholmsområdet. I de jämförelser som görs i utredningen verkar dock andelen förskollärare vara i nivå med andra kommuner, även om det finns flera kommuner i Stockholmsområdet som har en något högre andel förskollärare än Nacka. Därför bör det finnas möjlighet att marginellt öka andelen förskollärare i Nacka. I nästa steg bör undersökningen inriktas på att undersöka vad som är en önskvärd andel förskollärare och

vilka åtgärder som bör vidtas för att nå det målet. En ytterligare fråga är om det inte är möjligt att öka förskollärartätheten mer än marginellt hur säkerställer då huvudmännen en god utbildningskvalitet hos de personalgrupper som arbetar i förskolan.

Konsekvenser för barn

Att personalen på förskolorna i Nacka har en hög kompetens gynnar barnens utveckling. Därför är det viktigt att följa denna fråga kontinuerligt.

Lotta Valentin
Enhetschef
Utbildningsenheten

Susanne Arvidsson Stridsman
Förskoleexpert
Utbildningsenheten

Kristina Heuman
Expert dimensionering och utveckling
Utbildningsenheten

Bilaga

Statistik per förskola från oktober 2016.

Statistik per förskola oktober 2016						
Förskola	Regi	Antal barn	Antal personal i barngrupp (årsarbetare)	Barn per årsarbetare	Andel personal (årsarbetare %)	
					med förskollärautbildning	med pedagogisk högskoleutbildning totalt
Akademiska skolans förskola	fristående	61	11	5,5	18	18
Alabasterns Förskola	kommunal	63	11	5,7	36	36
Alexanderskolan	fristående	55	12	4,7	23	23
Almdungens förskola	fristående	76	14	5,4	23	23
Amadeus förskola	fristående	67	15	4,5	20	27
Backebo förskola	fristående	45	9	5,1	33	42
Bagarsjöns förskola	kommunal	50	10	5,0	28	38
Barkbåtens förskola	fristående	32	6	5,3	67	67
Bergatrollets föräldrakooperativ	fristående	31	8	3,8	45	45
Berguddens förskola	kommunal	50	10	5,0	15	15
Björknäs förskola	kommunal	89	16	5,5	45	45
Blåbärets förskola	fristående	13	3	4,7	64	64
Boo Gårds förskola	kommunal	98	17	5,9	40	40
Boo-Mullarna - I Ur och Skur	fristående	35	7	4,8	24	38
Bågens förskola	fristående	88	16	5,3	39	45
Bäckalidens förskola	kommunal	76	13	5,8	31	31
Chrysolitens förskola	kommunal	87	17	5,1	25	31
Da Vinci-förskolan	fristående	66	14	4,7	7	14
Da Vinciskolan Pärlan	fristående	31	6	5,2	17	17
Daggkåpans förskola	fristående	65	10	6,5	40	40
Eklunda förskola	kommunal	74	14	5,4	36	43
Eknäs förskola	fristående	72	12	6,1	47	47
Finnboda förskola	fristående	117	20	5,9	35	35
Fiskarhöjdens förskola	kommunal	93	20	4,8	25	25
Fisksätraskolans förskola	kommunal	72	15	4,8	27	27
Gläntans förskola	kommunal	72	14	5,0	6	6
Gröna Huset	fristående	68	12	5,8	40	40
Hedvigslunds förskola	fristående	80	13	6,1	25	25
Henriksdals förskola	fristående	92	15	6,2	47	47
Humlans förskola	fristående	21	4	5,9	47	47
Hästhagens förskola	kommunal	26	5	5,4	21	41
I Ur och Skur - Upptäckarna	fristående	20	4	4,5	5	27
Idungården	fristående	61	10	5,9	42	55
Igelboda förskola	kommunal	55	12	4,6	33	42
Inspira i Älta	fristående	79	13	6,1	30	30
Jarlabergs förskola	kommunal	65	15	4,3	40	40
Johannes Petris förskola	fristående	120	21	5,8	28	42
Järvens förskola	fristående	51	9	5,4	21	21
Kolarängens förskola	kommunal	57	10	5,6	28	28
Korallens förskola	kommunal	65	11	6,2	38	38
Krabbans förskola	kommunal	49	10	4,9	30	30
Kristallens förskola	kommunal	147	28	5,3	45	49
Kubens föräldrakooperativ	fristående	32	9	3,6	22	44

Förskola	Regi	Antal barn	Antal personal i barngrupp (årsarbetare)	Barn per årsarbetare	Andel personal (årsarbetare %)	
					med förskolläraryt- bildning	med pedagogisk högskole- utbildning totalt
Kulingens förskola	kommunal	84	16	5,3	38	38
Kummelnäs förskola	kommunal	123	23	5,4	37	37
Kyrkvikens förskola	fristående	62	11	5,5	28	37
Källans förskola	kommunal	71	14	5,2	42	42
Lekis För Fröna	fristående	17	3	5,0	55	55
Leklabets förskola	fristående	19	5	4,2	33	33
Lilla Maestro	fristående	29	7	4,5	23	23
Lilla Nacka	fristående	56	10	5,6	40	40
Lilla Tollare	fristående	31	7	4,2	62	62
Lundsjöns förskola	fristående	39	7	5,6	14	14
Lupus förskola	fristående	26	6	4,7	34	34
Lusthusets förskola	fristående	68	14	4,9	27	27
Lyckolundens förskola	fristående	19	5	4,0	21	21
Långsjöns förskola	kommunal	92	17	5,4	34	40
Lännersta förskola	fristående	70	13	5,4	62	62
Lär i Nacka	fristående	69	11	6,1	46	46
Montessoriförskolan Castello	fristående	57	11	5,4	36	36
Montessorihusets förskola	fristående	78	16	5,0	21	21
Nacka Strands förskola	fristående	80	11	7,1	26	26
Neglinge gårds förskola	fristående	42	7	6,3	30	30
Nicke Nyfiken allmän förskola	fristående	10	2	5,0	100	100
Nyckelpigans förskola	fristående	71	14	4,9	25	25
Optimus förskola	kommunal	35	5	6,9	59	59
Ormingesnokens förskola	fristående	8	2	4,0	50	50
Pilens förskola	fristående	91	15	6,1	36	36
Pingvinens förskola	fristående	34	11	3,1	18	18
Pyramidens montessorifsk f-koop	fristående	24	6	4,0	33	33
Rensättra förskola	fristående	72	12	6,0	26	26
Ringgårdens förskola	kommunal	34	7	4,9	29	29
Saltisbarnens Montessoriförskola	fristående	20	4	5,0	50	50
Saltsjö-Duvnäs montessorifsk f-k	fristående	25	4	6,9	28	28
Saltängens förskola	kommunal	82	20	4,1	31	56
Sigfridsborgs förskola	kommunal	75	13	5,9	45	45
Sjöängens förskola	kommunal	121	19	6,3	30	30
Skogsgläntans förskola	kommunal	42	7	6,0	43	43
Skogsstigens förskola	kommunal	74	16	4,5	29	29
Skuru förskola	kommunal	64	10	6,2	59	59
Smörblommans förskola	fristående	76	14	5,6	52	52
Solstrålen förskola	fristående	21	4	5,3	43	43
Solängens förskola	kommunal	55	10	5,4	28	28
Spiggens förskola	fristående	26	7	3,7	29	29
Storstorkens Föräldrakooperativ	fristående	25	5	4,8	10	10

Förskola	Regi	Antal barn	Antal personal i barngrupp (årsarbetare)	Barn per årsarbetare	Andel personal (årsarbetare %)	
					med förskolläraryt- bildning	med pedagogisk högskole- utbildning totalt
Sunnebo förskola	fristående	44	8	5,4	31	31
Svanens Montessoriförskola	fristående	33	7	4,6	38	38
Tallidens förskola	kommunal	57	9	6,3	44	56
Tuvans förskola	fristående	83	16	5,2	19	19
Universums förskola	kommunal	55	10	5,5	20	40
Utskogens förskola	kommunal	126	24	5,2	26	31
Waldorflekskolan Stjärngull	fristående	24	3	7,1	29	29
Vikdalens barns föräldrakooperat	fristående	23	4	5,8	50	50
Vilans förskola	kommunal	150	32	4,7	38	38
Vittra i Saltsjö-Boo	fristående	31	6	5,6	18	18
Vårgårdets förskola	kommunal	42	8	5,5	39	39
Växthusets förskola	kommunal	97	17	5,9	30	30
Älta Gårds förskola	kommunal	47	9	5,4	46	46
Ängsbackens förskola	fristående	31	7	4,1	9	9
Östbacka förskola	kommunal	74	11	6,8	37	37
Totalt		5900	1109	5,3	33	36
Kommunal		2888	542	5,3	34	37
Fristående		3012	566	5,3	32	34